

رئیس‌جمهوری در جلسه‌هیات دولت با کنایه به برخی نهادها که به گفته او مانع رفع تحریم‌ها شده‌اند، گفت: اگر اصل ۶۰ قانون اساسی حاکم بود و در یازدهم آذر لطمه نمی خورد، اسفندماه تحریم علیه مردم برداشته می‌شد.این سخنان او این پرسش را مطرح کرده که مگر اصل ۶۰ قانون اساسی چیست و چگونه نقض شده و دیگری این که ۱۱ آذر چه اتفاقی افتاده است؟ حسن روحانی با یادآوری حصول توافق برجام با ۵۰۱ در ۲۳ تیرماه ۱۳۹۴ افزود: البته توافق روندهایی هم در برخی کشورهای ۵۰۱ و هم در ایران داشت که ما از این روندها عبور کرده‌ایم و برجام دی‌ماه ۹۴ اجرا و تحریم برداشته شد. روحانی گفت: اگر اصل ۶۰ و ۱۱۳ قانون اساسی ما حاکم بود و یازدهم آذر لطمه نمی خورد، اسفندماه تحریم مردم برداشته می‌شد و امروز مردم می‌دیدند چه شرایطی بر کشور حاکم بود و فروردین، اردیبهشت، خرداد و تیر دیگری را می‌دیدند.البته آن مقدار که مقدور و امکان‌پذیر بود، وزارت خارجه و دولت تلاش کردند.امروز سفره آماده‌ی هست و امیدواریم دولت سیزدهم بتواند این کار را تکمیل کند. فرقی نمی‌کند دولت دوازدهم یا دولت سیزدهم موفق باشد، اما در اینکه ۴، ۵، ۶ ماه فرصت از دست رفت بسیار متأسفم.

اصل ۶۰ و ۱۱۳ چه می‌گویند؟

مطابق با اصل ۶۰ قانون اساسی، «اعمال قوه مجریه جز در اموری که در این قانون مستقیما برعهده رهبری گذارده شده، از طریق رئیس‌جمهور و وزارت است». همچنین اصل ۱۱۳ می‌گوید: «پس از مقام رهبری، رئیس‌جمهور عالی‌ترین مقام رسمی کشور است و مسئولیت اجرای قانون اساسی و ریاست قوه مجریه بر جز در اموری که مستقیما به رهبری مربوط می‌شود، برعهده دارد.» محتوای این دو اصل به هم شباهت دارند و از آنها برمی‌آید انتقادروحانی به اختیارات رهبر معظم انقلاب نیست، بلکه به بخش‌های دیگری است که برخلاف این دو اصل، در کار اجرا که برعهده رئیس‌جمهوری و قوه مجریه است، دخالت کرده‌اند. به گفته امیری، معاون پارلمانی رئیس‌جمهوری، موضوع برجام یک بحث اجرایی است و ورود بخش‌ها و نهاد‌های دیگر به موضوع برجام، به نوعی محدودیت در اعمال اصل ۶۰ قانون اساسی را به دنبال داشته است.

۱۱ آذر چه اتفاقی افتاد؟

اشاره روحانی به تاریخ ۱۱ آذر، مخاطب اعتراض او را مشخص کرد. ۱۱ آذر سال گذشته، همان روزی است که نمایندگان مجلس شورای اسلامی کلیات و جزئیات طرح «اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها و صیانت از حقوق ملت ایران» را به تصویب رساندند. در شرایطی که خیال ایران از شکست ترامپ راحت شده و به دلیل وعده‌های جو بایدن، رئیس‌جمهوری جدید آمریکا، زمینه بازگشت این کشور به برجام تقویت شده بود، نمایندگان بر این طرح محدودیت‌هایی را برای مذاکرات گذاشتند که از نگاه برخی تحلیلگران واقع‌بینانه نبود و تنها شرایط تحقق توافق را پیچیده‌تر کرد.

مذاکره و توافق، از آرزو تا واقعیت

اقدام نمایندگان مجلس تحت تأثیر فضای عصبانیت افکار عمومی از ترور شهید محسن فخری زاده و به نوعی در واکنش به این اقدام ناخواهنمردانه انجام شد؛ این در حالی بود که در آن زمان برخی تحلیلگران معتقد بودند اجرای ترور این شهید از سوی رژیم صهیونیستی در آن زمان پس از پیروزی بایدن، به هدف غبارآلود کردن فضای دیپلماسی و مانع تراشی در احیای برجام و لغو تحریم‌ها انجام شده است؛ و به ویژه که رژیم صهیونیستی بارها به صراحت مخالفت خود با برجام را اعلام کرده است. گرچه نمایندگان اعلام کردند با طرح خود به دنبال رفع سریع تحریم‌ها با شرایط بهتر بوده‌اند، در فرآیندهای دیپلماتیک، به ویژه زمانی که دولت‌ها و قدرت‌های متعدد با منافع متنوع و در تضاد با هم به مذاکره می‌نشینند، آنچه در قالب آرزوها و ایده‌ال‌هاست، با آنچه در صحنه عمل پیش می‌رود، تفاوت جدی دارد. اکنون نیز با گذشت بیش از ۷ ماه از اقدام مجلس، مشخص شد این مصوبه نه تنها رفع تحریم‌های آزاردهنده مردم را تسریع نکرد، بلکه این فرآیند را دچار کندگی کرد.

رفع تحریم‌ها در دولت روحانی یا جانشینش؟ روشن است که هر مقام و مسئول و جناحی از اینکه رفع فشار و زحمت از مردم در زمان تصدی خود رخ دهد، خوشحال‌تر می‌شوند و روحانی و جریان مقابل او هم از این روال مستثنای نیستند. با این حال فرایند پیچیده و طولانی توافق بر سر برجام که ماه‌ها به طول انجامید، این تجربه را ایجاد کرده که تحقق توافق‌های مهم بین‌المللی به زمان نیاز دارد. در دوره‌ای که تحریم‌ها زندگی اکثریت هموطنان را به مخاطره انداخته، کوچکترین کوتاهی و تاخیر در فرایند لغو آنها پذیرفته نیست، اما حتی اگر این تمایل در مخالفان روحانی به اینکه رفع تحریم‌ها بعد از دوره او اتفاق بیفتد یا قابل‌قبول تلقی کنیم، به نظر می‌رسد اگر آنها در این فرآیند اخلاف نمی‌کردند و اجازه طوی روال مذاکرات را می‌دادند، باز هم بسیار از نتایج عملی رفع تحریم در دولت سیزدهم به دست می‌آمد. کاش این عده به تداوم رنج هموطنان، به ویژه افشار ضعیف بر اثر تحریم‌ها راضی نمی‌شدند. با این وجود نکته مهم این است که آیا نمایندگان حاضرند پاسخگوی سخنان روحانی مبتنی بر تاخیر ۶، دو ماهه در رفع تحریم‌ها باشند؟

سر نوشت مذاکرات در دوره ریسی

اکنون که روحانی در روزهای پایانی دولت خویش است و دولت سیزدهم روی کار می‌آید و نمایندگان مجلس نیز آقای رئیسی را قبول دارند، در عمل هم این دیدگاه را عملیاتی کنند و به او اجازه دهند برای تأمین منافع ملی، مذاکرات با قوت و قدرت پیش‌برود؛ زیرا مردم و نظام را از جناح‌ها و افراد هستند و جامعه انتظار دارد، با نهایی شدن توافق و برداشته شدن تحریم‌ها، بار دیگر شاهد ثبات و آرامش اقتصادی و تحرک سریع در رونق تولید و توسعه کشور باشد.

سید محمود میر لوحی در گفت‌وگو با «آرمان ملی»

آرای باطله شورای شهر

بیشتر از نغراول بود

رئیس‌جمهوری در جلسه‌هیات دولت با کنایه به برخی نهادها که به گفته او مانع رفع تحریم‌ها شده‌اند، گفت: اگر اصل ۶۰ قانون اساسی حاکم بود و در یازدهم آذر لطمه نمی خورد، اسفندماه تحریم مردم برداشته می‌شد و امروز مردم می‌دیدند چه شرایطی بر کشور حاکم بود و فروردین، اردیبهشت، خرداد و تیر دیگری را می‌دیدند.البته آن مقدار که مقدور و امکان‌پذیر بود، وزارت خارجه و دولت تلاش کردند.امروز سفره آماده‌ی هست و امیدواریم دولت سیزدهم بتواند این کار را تکمیل کند. فرقی نمی‌کند دولت دوازدهم یا دولت سیزدهم موفق باشد، اما در اینکه ۴، ۵، ۶ ماه فرصت از دست رفت بسیار متأسفم.

مستقل بودن به معنای حضور باندي تعریف نشود

رئیسې پر جام و افای تی اف را حل کند

دولت رئیسی تصمیمات دور از چشم مردم نگیرد

شاید آرای سفید در انتخابات آینده افزایش یابد

نسبت به دولت آینده ناچار به خوش بینی هستیم

بخش‌هایی از جامعه مطالبات فرا اصلاح‌طلبی دارند

یک‌دستی قوایا مدهای مثبتنی نخواهد داشت

مستقل بودن به معنای حضور باندي تعریف نشود

رئیسې پر جام و افای تی اف را حل کند

دولت رئیسی تصمیمات دور از چشم مردم نگیرد

شاید آرای سفید در انتخابات آینده افزایش یابد

نسبت به دولت آینده ناچار به خوش بینی هستیم

بخش‌هایی از جامعه مطالبات فرا اصلاح‌طلبی دارند

یک‌دستی قوایا مدهای مثبتنی نخواهد داشت

مستقل بودن به معنای حضور باندي تعریف نشود

رئیسې پر جام و افای تی اف را حل کند

دولت رئیسی تصمیمات دور از چشم مردم نگیرد

شاید آرای سفید در انتخابات آینده افزایش یابد

نسبت به دولت آینده ناچار به خوش بینی هستیم

بخش‌هایی از جامعه مطالبات فرا اصلاح‌طلبی دارند

یک‌دستی قوایا مدهای مثبتنی نخواهد داشت

مستقل بودن به معنای حضور باندي تعریف نشود

رئیسې پر جام و افای تی اف را حل کند

دولت رئیسی تصمیمات دور از چشم مردم نگیرد

شاید آرای سفید در انتخابات آینده افزایش یابد

نسبت به دولت آینده ناچار به خوش بینی هستیم

بخش‌هایی از جامعه مطالبات فرا اصلاح‌طلبی دارند

یک‌دستی قوایا مدهای مثبتنی نخواهد داشت

مستقل بودن به معنای حضور باندي تعریف نشود

رئیسې پر جام و افای تی اف را حل کند

دولت رئیسی تصمیمات دور از چشم مردم نگیرد

شاید آرای سفید در انتخابات آینده افزایش یابد

نسبت به دولت آینده ناچار به خوش بینی هستیم

بخش‌هایی از جامعه مطالبات فرا اصلاح‌طلبی دارند

یک‌دستی قوایا مدهای مثبتنی نخواهد داشت

مستقل بودن به معنای حضور باندي تعریف نشود

رئیسې پر جام و افای تی اف را حل کند

دولت رئیسی تصمیمات دور از چشم مردم نگیرد

شاید آرای سفید در انتخابات آینده افزایش یابد

نسبت به دولت آینده ناچار به خوش بینی هستیم

بخش‌هایی از جامعه مطالبات فرا اصلاح‌طلبی دارند

یک‌دستی قوایا مدهای مثبتنی نخواهد داشت

مستقل بودن به معنای حضور باندي تعریف نشود

رئیسې پر جام و افای تی اف را حل کند

دولت رئیسی تصمیمات دور از چشم مردم نگیرد

شاید آرای سفید در انتخابات آینده افزایش یابد

نسبت به دولت آینده ناچار به خوش بینی هستیم

بخش‌هایی از جامعه مطالبات فرا اصلاح‌طلبی دارند

یک‌دستی قوایا مدهای مثبتنی نخواهد داشت

مستقل بودن به معنای حضور باندي تعریف نشود

رئیسې پر جام و افای تی اف را حل کند

دولت رئیسی تصمیمات دور از چشم مردم نگیرد

شاید آرای سفید در انتخابات آینده افزایش یابد

نسبت به دولت آینده ناچار به خوش بینی هستیم

بخش‌هایی از جامعه مطالبات فرا اصلاح‌طلبی دارند

یک‌دستی قوایا مدهای مثبتنی نخواهد داشت

مستقل بودن به معنای حضور باندي تعریف نشود

رئیسې پر جام و افای تی اف را حل کند

دولت رئیسی تصمیمات دور از چشم مردم نگیرد

شاید آرای سفید در انتخابات آینده افزایش یابد

نسبت به دولت آینده ناچار به خوش بینی هستیم

بخش‌هایی از جامعه مطالبات فرا اصلاح‌طلبی دارند

یک‌دستی قوایا مدهای مثبتنی نخواهد داشت

مستقل بودن به معنای حضور باندي تعریف نشود

رئیسې پر جام و افای تی اف را حل کند

دولت رئیسی تصمیمات دور از چشم مردم نگیرد

شاید آرای سفید در انتخابات آینده افزایش یابد

نسبت به دولت آینده ناچار به خوش بینی هستیم

بخش‌هایی از جامعه مطالبات فرا اصلاح‌طلبی دارند

یک‌دستی قوایا مدهای مثبتنی نخواهد داشت

مستقل بودن به معنای حضور باندي تعریف نشود

رئیسې پر جام و افای تی اف را حل کند

دولت رئیسی تصمیمات دور از چشم مردم نگیرد

شاید آرای سفید در انتخابات آینده افزایش یابد

نسبت به دولت آینده ناچار به خوش بینی هستیم

بخش‌هایی از جامعه مطالبات فرا اصلاح‌طلبی دارند

یک‌دستی قوایا مدهای مثبتنی نخواهد داشت

مستقل بودن به معنای حضور باندي تعریف نشود

رئیسې پر جام و افای تی اف را حل کند

دولت رئیسی تصمیمات دور از چشم مردم نگیرد

شاید آرای سفید در انتخابات آینده افزایش یابد

نسبت به دولت آینده ناچار به خوش بینی هستیم

بخش‌هایی از جامعه مطالبات فرا اصلاح‌طلبی دارند

یک‌دستی قوایا مدهای مثبتنی نخواهد داشت

مستقل بودن به معنای حضور باندي تعریف نشود

رئیسې پر جام و افای تی اف را حل کند

دولت رئیسی تصمیمات دور از چشم مردم نگیرد

شاید آرای سفید در انتخابات آینده افزایش یابد

نسبت به دولت آینده ناچار به خوش بینی هستیم

بخش‌هایی از جامعه مطالبات فرا اصلاح‌طلبی دارند

یک‌دستی قوایا مدهای مثبتنی نخواهد داشت

مستقل بودن به معنای حضور باندي تعریف نشود

رئیسې پر جام و افای تی اف را حل کند

دولت رئیسی تصمیمات دور از چشم مردم نگیرد

شاید آرای سفید در انتخابات آینده افزایش یابد

نسبت به دولت آینده ناچار به خوش بینی هستیم

بخش‌هایی از جامعه مطالبات فرا اصلاح‌طلبی دارند

یک‌دستی قوایا مدهای مثبتنی نخواهد داشت

مستقل بودن به معنای حضور باندي تعریف نشود

رئیسې پر جام و افای تی اف را حل کند

دولت رئیسی تصمیمات دور از چشم مردم نگیرد

شاید آرای سفید در انتخابات آینده افزایش یابد

نسبت به دولت آینده ناچار به خوش بینی هستیم

بخش‌هایی از جامعه مطالبات فرا اصلاح‌طلبی دارند

یک‌دستی قوایا مدهای مثبتنی نخواهد داشت

عکس: آرمان ملی /فاطمه فتاحی

آرمان ملی – احسان انصاری: تحلیل شرایط انتخابات ریاست‌جمهوری؛ چه گروهی که در انتخابات مشارکت داشته‌اند و چه گروهی که در انتخابات شرکت نکرده‌اند دارای اهمیت است. به نظر می‌رسد هر دو گروه با توجه به دغدغه‌هایی که داشته‌اند چنین تصمیمی گرفته‌اند. از یک طرف اصولگرایان با توجه به شرایط قابل پیش بینی انتخابات کار سختی در پیش نداشته‌اند و تقریباً میزان رأی سال ۹۶ خود را در ۱۴۰۰ تکرار کرده‌اند تا ابراهیم رئیسی به عنوان رئیس‌جمهور منتخب انتخاب شود. با این وجود اینکه چرا بخش قابل توجهی از مردم در انتخابات مشارکت نداشته‌اند دارای اهمیت زی‌یاد است. انگیزه و دغدغه‌های این بخش از جامعه دارای اهمیت است. این در حالی است که در یک پدیده نادر میزان آرای باطله در انتخابات، که آرای معناداری است، نسبت به نفر دوم بیشتر بوده است. از سوی دیگر هنوز موضع اصلاح‌طلبان نسبت به آینده این جریان و دولت رئیسی به صورت مشخص بیان نشده است. «آرمان ملی» برای بررسی این موضوعات با سیدمحمود میر لوحی، عضو شورای شهر تهران و فعال سیاسی اصلاح‌طلب گفت‌وگو کرده که در ادامه می‌خوانید.

◀ **جریان اصلاحات** پس از انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ در چه وضعیتی قرار دارد؟ این جریان چه مسیری را برای آینده خود در نظر خواهد گرفت؟ آیا اصلاح‌طلبان به بازنگری در مبانی خود خواهند پرداخت؟ اصلاح‌طلبان تلاش خود را انجام داده‌اند تا در انتخابات ۱۴۰۰ در چارچوب قانون و براساس برآوردهی که از وضعیت کشور در چهار سال گذشته در زمینه داخلی و خارجی داشته‌اند در فضای انتخابات تأثیرگذار باشند. به همین دلیل نیز جبهه اصلاحات شکل گرفته و این جبهه تلاش کرده براساس شرایط انتخابات تصمیمات لازم را اتخاذ کند. در نهایت نیز جبهه اصلاحات به گزینه واحد رسیده و قصد داشته با این گزینه در انتخابات وارد شود. با این وجود به دلیل نظارت استصوابی شرایط برای حضور گزینه اصلاحات در انتخابات فراهم نشد. واقعیت این است که به رغم برخی بدبینی‌هایی که وجود داشته، برخی عنوان می‌کردند رویکرد شورای نگهبان که انتخابات ریاست‌جمهوری نیز مانند انتخابات مجلس استگما به دلایل مختلف و از جمله جایگاه ریاست‌جمهوری در آینده کشور و انتخابات برخی بر این باور بودند که رویکرد شورای نگهبان نسبت به انتخابات مجلس تغییر خواهد کرد. با این وجود مشاهده کردیم در عمل چنین اتفاقی رخ نداد و همان سیاست سال ۹۸ تکرار شد. کار به این رسید که رهبر انقلاب نیز نسبت به این رویکرد نقد داشتند و خواستار جریان این وضعیت شدند. درخواستی که البته در عمل اجابت نشد. در این زمینه حتی اصولگرایان و رسانه‌های

اصولگرا نیز نسبت به عملکرد شورای نگهبان انتقاد داشتند. براساس نظرسنجی‌ها تا قبل از اعلام وضعیت صلاحیت‌ها حدود ۴۳ درصد واجدین شرایط قصد داشتند در انتخابات شرکت کنند. این در حالی است که پس از اعلام صلاحیت‌ها این میزان کاهش پیدا کرد و به ۲۷ درصد رسید. به نظر می‌رسد در هفته پایانی انتخابات با کناره‌گیری آقای مهرعلیزاده و افزایش احتمال پیروزی آقای همتی دوباره بخش‌هایی از جامعه به سمت حضور در انتخابات تمایل پیدا کردند و مشارکت به سطحی که امروز شاهد آن هستیم رسید. میزان مشارکت در انتخابات حدود ۴۸ درصد بوده و از این میزان ۴۴ آرا به آقای رئیسی تعلق داشته است.

◀ **آیا پیگاهه رأی آقای رئیسی را چه کسانی تشکیل داده‌اند؟ چه مسیزان آرای خاکستری و به چه دلایلی در رفع تحریم‌ها در دولت روحانی یا جانشینش؟**

اینکه برخی چنین تصویری دارند صحیح نیست. یک‌دست شدن قدرت در هر وضعیتی همراه با پیامدهای منفی برای کشور خواهد بود. آیا در یک‌دستی آینده فساد و ریشه کن و مشکلات رفع خواهد شد؟ اما ناچار به خوش‌بینی هستیم و نباید به بدبینی دامن‌نیزیم. این در حالی است که در مقطعی که دولت‌نیزا به کمک اصلاح‌طلبان دارد نیز در حد توانایی این کمک صورت خواهد گرفت. نباید شرط به سمتی حرکت کند که بسیاری از تصمیمات دور از چشم مردم و به صورت پنهانی گرفته شود. امروز در همه کشورهایی که دموکراسی و انتخابات آزاد وجود دارد، مفهومی به نام یک‌دستی وجود ندارد. در حکومت‌های اکثریتی این بخش از جامعه مستثب کرد. به نظر این افراد انداختن آرای سفید به صندوق نیز می‌تواند به عنوان یک راهکار در نظر گرفته شود. در انتخابات آینده موضوع آرای سفید ممکن است تکرار شود که باید به آن توجه کرد. این در حالی است که در شرایط کنونی در برخی از انتخابات شوراها میزان آرای باطله از میزان آرای نفر اول بیشتر بوده است.

◀ **آیا اصلوگرایان با یک‌دست شدن قدرت می‌توانند تصمیمات مهم بگیرند؟** اختلاف دیدگاه درباره یک‌دست شدن قدرت به معنای تضاد در دموکراسی و انتصارگرایی است. برخی گمان می‌کنند در حکومت‌داری در جهان فائده‌جدا یافته هستند و می‌توانند با این دلیل جمهوری اسلامی به هر شکلی که حکومت‌کنند جمهوری قلمداد خواهد شد. این در حالی است که چنین نیست و باید بین حکومت اقلیت و حکومت اکثریت تفاوت قائل شد. تجربه حکومت‌های کمونیستی پیش‌روی ماست. در این نوع حکومت‌نیز عنوان می‌شد حکومت اکثریتی است. این در حالی است که حزب کمونیست قرار داشت. به همین دلیل جای تردید وجود ندارد که یک‌دست شدن قدرت پیامدهای مثبتی به همراه نخواهد داشت. کسی نمی‌تواند نام یک‌دست‌شدن قدرت را دموکراسی بگذارد. دموکراسی به معنای یک‌صدایی همه و حکومت اکثریتی است. نکته دوم اینکه در جمهوری اسلامی در گذشته یک‌دستی قدرت را تجربه کرده‌ایم. اگر ۷۰ درصد مردم در انتخابات شرکت کرده بودند و یک فرد را انتخاب کرده بودند می‌توانستیم نام آن را هم‌صدایی و خواست اکثریت بگذاریم. این در حالی است که اگر یک‌دستی با آرای مردم به دست نیاید باید نام آن را یک‌صدایی گذاشت. در دوران احمدی‌نژاد نیز ما یک‌دستی قدرت را تجربه و مشاهده کردیم در چنین شرایطی اکثریت مردم نسبت به تصمیمات اتخاذشده اعتماد ندارد. امروز مهمترین چالش کشور اقتصاد و معیشت است. قبل از انتخابات کسانی که به دنبال حضور آقای ظریف در انتخابات بودند، عنوان می‌کردند به دلیل اینکه اقتصاد کشور سیاسی شده و تا حدود

واقیعت این است که دولت آقای رئیسی با چالش‌های متعددی مواجه است. در شرایط کنونی خشکسالی، آسیب‌های اجتماعی و فقر در کشور بیداد می‌کند. کرونا نیز همچنان به عنوان یک چالش مهم در کشور وجود دارد. این در حالی است که میزان رضایت مردم آسیب‌دیده است. به همین دلیل دولت آینده باید برای این چالش‌های راه‌حل پیدا کند. آن چیزی که برای اصلاح‌طلبان دارای اهمیت است منافع ملی است. به همین دلیل اگر اصلاح‌طلبان مشاهده کنند دولت آینده به سمت حل‌برجام و پذیرش افای‌تی‌اف حرکت می‌کند بدون تردید از دولت حمایت خواهند کرد. واقعیت این است که نمی‌توان انتظار یک دولت مستقل را در آینده داشت و این یک شوخی تلقی می‌شود که در ایران عنوان کنیم یک دولت مستقل است. این وضعیت تنها در ایران نیز وجود ندارد؛ بلکه در همه کشورهای جهان وجود دارد. ما از این همه‌داریم که افرادی به نام دولت مستقل به صورت بانندی به قدرت برسند. نکته قابل‌تأمل اینکه وزرای دولت احمدی‌نژاد جزو اطرافیان آقای رئیسی خواهند بود و یکی از آنها ریاست‌سنادایشان را نیز برعهده داشت. به همین دلیل احتمال اینکه دولت آینده با بخشی از وزرای دولت احمدی‌نژاد شکل بگیرد، وجود دارد. باید منتظر ماند و استقلال آقای رئیسی را در عمل مشاهده کرد. تماس‌هایی که آقای رئیسی با اصلاح‌طلبان گرفته‌اند و از سوی دیگر رویکردی که رئیس‌جمهوری جدید قوه قضائیه نسبت به محکومان امنیتی در پیش گرفته‌اند و بنده اطلاع دارم که با برخی از آنها برای حل‌شدن مشکلات جلساتی نیز برگزار شده علائم مثبتی است که از سوی اصولگرایان بروز و ظهور پیدا کرده است.

◀ **آیا چیزی که برای اصلاح‌طلبان دارای اهمیت است** واقعیت این است که کار ساده‌ای نیست که در ارزیابی کنیم خود را نشان می‌دهند و عنوان می‌دهند که برای اصلاح‌طلبان جهت‌گیری‌هایی در نظر گرفته‌اند. این باور بودند که در انتخابات شرکت کرده‌اند و تجربه داشته باشد تا بتواند چالش‌های بین‌المللی و از جمله تحریم‌ها را حل کند. تجربه یک‌دستی قدرت در دوران احمدی‌نژاد ثابت کرده که کار ساده‌ای نیست. تجربه یک‌دستی قدرت به دلایل مختلفی صورت گرفته است و این باور بودند که در انتخابات شرکت کرده‌اند و تجربه داشته باشد تا بتواند چالش‌های بین‌المللی و از جمله تحریم‌ها را حل کند. تجربه یک‌دستی قدرت به دلایل مختلفی صورت گرفته است و این باور بودند که در انتخابات شرکت کرده‌اند و تجربه داشته باشد تا بتواند چالش‌های بین‌المللی و از جمله تحریم‌ها را حل کند. تجربه یک‌دستی قدرت به دلایل مختلفی صورت گرفته است و این باور بودند که در انتخابات شرکت کرده‌اند و تجربه داشته باشد تا بتواند چالش‌های بین‌المللی و از جمله تحریم‌ها را حل کند. تجربه یک‌دستی قدرت به دلایل مختلفی صورت گرفته است و این باور بودند که در انتخابات شرکت کرده‌اند و تجربه داشته باشد تا بتواند چالش‌های بین‌المللی و از جمله تحریم‌ها را حل کند. تجربه یک‌دستی قدرت به دلایل مختلفی صورت گرفته است و این باور بودند که در انتخابات شرکت کرده‌اند و تجربه داشته باشد تا بتواند چالش‌های بین‌المللی و از جمله تحریم‌ها را حل کند.

سیاسی ۱۱

یادداشت

قوای سه‌گانه فرصت را معتمد بشمارند

محمد رضا خیاب

فعال سیاسی اصلاح‌طلب

تماس دفتر سید ابراهیم رئیسی با برخی فعالان فی‌السنه خوب است. به هر حال در هر دو جناح سیاسی افراد لایقی وجود دارند که می‌توانند مورد نظر خواهی و مشورت رئیس‌جمهور قرار گیرند. این اقدام بسیار خوبی بود که ضمن اینکه نوعی نشاط اجتماعی و اعتماد به وجود می‌آورد، نشان می‌دهد رئیس‌جمهور منتخب علاقه مند است دیدگاه دیگری را که به وی رای نداده‌اند، در اداره کشور بدانند. حداقل نتیجه این نظر خواهی این است که به آرامش کشور کمک می‌کند و مانع اضطراب‌ها و تنش‌ها می‌شود، البته باید بدبینیم رئیس‌جمهور منتخب، نیروهای کابینه را هم براساس همان دیدگاه‌فرا جناحی می‌چیند و از افراد شایسته استفاده خواهد کرد یا نه. اگر بتواند بر همین روشی که داشته عمل کند، به نظر می‌رسد مشکلات کشور زودتر حل شود. اولویت‌های دولت سیزدهم رفع مشکلات معیشتی مردم است، مردم منتظر اقدام دولت جدید برای رفع مشکلات معیشتی هستند، اگر دولت در سال ۱۴۰۰ در اجرای تعهداتش موفق شود، طبیعتاً ارتباط بین دولت، مردم و رئیس‌جمهور افزایش پیدا می‌کند و ساختارهای کشور را هم تقویت می‌کند. قبل از برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری، همه جریان‌ها بر مبنای نگاه سیاسی وارد کارزار انتخابات شده‌اند، اما بعد از انتخابات باید نگاه‌های حزبی و سیاسی به نگاه حاکمیتی تغییر یابد. همه ما مدیون مردم هستیم. بعد از اعلام نتایج انتخابات، بحث‌های قبل از انتخابات معنا ندارد، همه باید کمک کنند دولت برای تحقق وعده‌هایش موفق شود زیرا موفقیت دولت، موفقیت مردم است. رفع مشکلات اقتصادی کشور تابع موفقه‌های متعدداست. پیشنهادم به دولت سیزدهم این است که ساخت‌وساز مسکن ا در اولویت قرار دهد؛ چون به تبع رونق ساخت مسکن، حدود ۱۲۰ صنعت وابسته رونق می‌گیرد. برای اینکه کشور از حالت رکود خارج شود باید ساخت مسکن در اولویت قرار گیرد و دولت با در اختیار گذاشتن زمین برای متقاضیان مسکن، بانک‌های دولتی را موظف کند تسهیلات با سود کم در اختیار مردم قرار دهند. این دو اقدام می‌تواند تأثیر مثبتی در اقتصاد داشته باشد. البته دولت برای تسریع در ساخت مسکن باید به استان‌ها اختیارات لازم را بدهند و استاندار در امور باورش، وام مسکن را هر چه زودتر در اختیار مردم قرار دهند و با اجرائی شدن اقدامات، وعده دولت در سال اول عملیاتی می‌شود. تسریع در امر واکسیناسیون کرونا از دیگر اقدامات مهم دولت است، تزریق واکسن کرونا موجب امید و دلگرمی در جامعه می‌شود، دولت آینده باید به این موضوع توجه جدی کند. پیگیری مذاکرات برجامی برای بهبود وضعیت اقتصادی مهم ارزیابی می‌شود، در صورت به نتیجه رسیدن مذاکرات برجامی نرخ دلار و ارز در کشور پایین می‌آید و به بهبود وضعیت معیشتی مردم و زیست‌بهرت کمک می‌کند. در حال حاضر تعداد زیادی از شهرک‌های صنعتی تعطیل یا نیمه‌تعطیل هستند از آغاز فعالیت این کارخانجات، بخشی از کارگران مشغول به کار شده و بخشی از مشکل اشتغال در کشور حل می‌شود. همکاری قوه قضائیه با دولت برای شروع فعالیت کارخانه‌های تعطیل شده مهم است، بانک‌ها با چالش‌های قضایی واحدهای تولیدی را که قادر به پرداخت تسهیلات خود نبوده‌اند، تعطیل کرده و تحت‌تمک خود قرار داده‌اند. اکنون قوه قضائیه می‌تواند با موفقیت‌کند این کارخانه‌ها را به‌صورت اجاره به شرط تملیک به افراد بدهند یا استععام عمومی کند تا دوباره به مدار تولید اشتغال برگردند. اگر مسئولان مصالح و منافع ملی کشور را در نظر بگیرند و نگاه‌های سیاسی و جناحی را کنار بگذارند، این یک‌دستی می‌تواند مذاکرات مثبتی داشته باشد. از این جهت که قوای سه‌گانه فرصت را معتمد بشمارند؛ چون عمر مجلس و دولت به زودی با پایان می‌پذیرد و باید بدون‌نگاه سیاسی به رفع مشکل مردم فکر کنند؛ و اگر نه خود یک‌دست بودن مسکن است مضر باشد؛ چون احساس می‌کنند همه قدرت به دست یک جناح افتاده و نیازی به مشاوره با نخبگان و مردم نیست. اگر اصولگرایان از این فرصت استفاده کنند موضوع سربلندی خود و همفکرانشان را فراهم می‌کنند و این ظرفیت، فرصت معتمدی برای خدمت به خودشان و مردم است.

نگاه

چالش‌های فرهنگی پیش‌روی دولت رئیسی

بلکه بخشی از آن به اندیشه انسان‌ها مربوط می‌شود و روی دید آنها تأثیر می‌گذارد. چالش دیگر حوزه فرهنگ، فرهنگ سیاسی است؛ فرهنگ سیاسی کشور که باید آگاهی‌هایی به مردم بدهد